

**Державний вищий навчальний заклад
Донбаський державний педагогічний університет
Горлівський інститут іноземних мов
Кафедра психології**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка, 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	014 Середня освіта , 053 Психологія
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія, Середня освіта (Історія). Психологія
Форма навчання	денна, заочна
Рік навчання	I (перший), 1 семестр
Статус дисципліни	обов'язкова
Пререквізити	загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти («Загальна психологія» «Основи наукових досліджень», «Експериментальна психологія»)
Постреквізити	«Основи професійного самоводосконалення», «Методика та організація соціально-психологічних та громадських тренінгів», виконання кваліфікаційної роботи.
Технічне обладнання та програмне забезпечення	Moodle, DSpace Repository Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор

Відомості про розробників, які викладають навчальну дисципліну

Викладач (-і)	<i>Резнікова Олена Анатоліївна</i> , кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Контактна інформація	+38 (050)-50-47-993
E-mail	ereznikova63@gmail.com
Формат курсу	очний (offline) /онлайн (online) / змішане навчання (blended learning)
Консультації	консультації в день проведення лекцій/ семінарських /лабораторних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання також можна надсилати на адресу електронної пошти, зазначену в силабусі.

1. Опис навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень».

Курс методології та організації психологічних досліджень має велике значення у справі формування загального уявлення про методологію, теорію, технології, методи та організацію психологічних досліджень, а також дозволить сформуванню на цій основі навички планування та проведення психологічних досліджень. Глибокі та ґрунтовні знання з методології та організації психологічних досліджень дозволять у

практиці проводити кількісний та якісний аналіз результатів психологічного дослідження.

2. Цілі та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» є забезпечення здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» теоретичними знаннями і практичними навичками методологічного аналізу для проведення конкретно-психологічних досліджень, в тому числі в психологічній практиці.

Завдання:

- визначити ключові питання методики навчання та викладання літератури в ЗЗСО з фокусом на профільне навчання;
- дослідити специфіку навчального предмета літератури, програми профільного рівнів з літератури (українська, зарубіжної) для 10-11 кл., проблему типології уроків літератури в сучасній школі та їхню структуру, методи, форми, прийоми вивчення літератури в умовах реалізації ключових компетентностей та наскрізних умінь нової української школи;
- познайомити зі специфікою сучасних методик навчання і викладання, зокрема таких, як: формувальне навчання та оцінювання («Assessment for learning»), соціально-емоційне навчання («Social-Emotional Learning» (SEL), моделі дизайну навчання ADDIE у дистанційній освіті, модель навчання «Перевернутий клас» (Flipped Class), метод змішаного навчання (Blended learning), інструменти штучного інтелекту (ШІ) (Artificial Intelligence) в освітній траєкторії;
- сформулювати уявлення про мистецтво викладання як ціннісну характеристику вчителя літератури нової генерації;
- закріпити практичні навички роботи із сучасними інструментами взаємодії зі здобувачами ЗЗСО у процесі реалізації трансдисциплінарного підходу;
- сформулювати цифрові компетентності.

3. Програмні компетентності та результати навчання.

Вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» передбачає формування та розвиток у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти наступних **компетентностей** і програмних **результатів** навчання:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми в галузях середньої освіти та психології, що передбачає застосування концептуальних галузевих знань, здійснення інновацій та/або проведення досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- Здатність мислити абстрактно, аналізувати, синтезувати, узагальнювати й систематизувати.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності

- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

- Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

Результати навчання

- Здійснювати самостійний пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації та професійно важливих знань із різних джерел.
- Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

4. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень із психології : Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с. (не перевид.)
2. Гордієнко-Митрофанова І.В., Підчасов Є.В., Саута С.Л., Кобзева Ю.А. Методика формування репрезентативної вибірки в організації наукового психологічного дослідження. Навчальний посібник. Харків : ФОП Лисенко І. Б. 2020. 158 с.
3. Корольчук М.С., Трофімов Ю.Л. Методологічні та теоретичні проблеми психології. Київ: Ніка-Центр, 2008. 156 с. (не перевид.)
4. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. Київ: Кондор, 2010.
5. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. Донецк: Изд-во «Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010.
6. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). Київ: Вид-во МАУП, 2002. 107 с. (не перевид.)
7. Савчин М. Методологеми психології: монографія / Мирослав Савчин. Київ: Академвидав, 2013. 224с.
8. Степаненко Л.В., Резнікова О.А. Методичні вказівки щодо написання магістерських робіт для здобувачів освітнього рівня «магістр» галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» спеціальності 8.03010201 «Психологія» денної та заочної форми навчання. Слов'янськ: ДВНЗ «ДДПУ», 2015 рік. 84 с.

Допоміжна література

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень Київ : Вища шк., 1997. 271 с.
2. Климчук В.О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2009. 288 с.
3. Телейко А.Б, Чорней Р.К. Математико-статистичні методи в соціології та психології. Київ: МАУП, 2007. 424 с.
4. Филиппенко А. С. Основы научных исследований. Конспект лекций / А. С. Филиппенко. Київ: Академвидав, 2004. 208 с.
5. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.

Інформаційні ресурси

1. Література до курсу. – Електронний ресурс. – Режим доступу: [<http://periodicals.karazin.ua/psychology/issue/archive>].
2. Література до курсу. – Електронний ресурс. – Режим доступу: [<http://periodicals.karazin.ua/ssms/issue/archive>].

5. Процес навчання, інформаційний обсяг дисципліни

Навчання на курсі відбувається в форматі лекційних, семінарських та лабораторних занять.

Загальна кількість годин/кредитів: 90 год. /3 ECTS; лекційні заняття – 20 год., практичні, семінарські – 16 год., лабораторні – 18 год.; самостійна робота – 36 год.

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль № 1. «Методологічна культура науково-психологічного дослідження»		
1	Наука як система знань. Поняття наукового дослідження	2
2	Поняття методології, методу у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження	2
3	Розвиток методології науки	2
4	Структура сучасного наукового знання	2
5	Особливості психологічної причинності.	2
6	Характеристики законів у психології	2
7	Особливості парадигм у психології	2
8	Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	2
9	Організація та проведення експериментального дослідження	2
10	Види наукових публікацій	2
	Разом:	20

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика пізнавальних елементів науки. Наукові закони.	2
2	Рівні методології науки: філософський, загально-науковий, конкретно-науковий, рівень процедури і техніки дослідження.	2
3	Етапи розвитку науки, наукові революції.	2
4	Критерії відносної істинності наукових теорій	2
5	Методологічні проблеми розуміння та пояснення у психології	2
6	Проблема редукціонізму в психології	2
7	Взаємодія, діалог і протистояння парадигм у психології	2
8	Організація наукового дослідження на прикладі написання магістерської роботи.	2
	Разом:	16

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	6

2	Організація та проведення експериментального дослідження	6
3	Види наукових публікацій	6
	Разом:	18

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як система знань. Поняття наукового дослідження	4
2	Поняття методології, методу у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження	4
3	Розвиток методології науки	4
4	Структура сучасного наукового знання	4
5	Методологічні проблеми розуміння та пояснення у психології	4
6	Характеристики законів у психології	4
7	Особливості парадигм у психології	4
8	Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	4
9	Організація та проведення експериментального дослідження	2
10	Види наукових публікацій	2
	Разом:	36

6. Політика навчальної дисципліни

Політика академічної поведінки. Внутрішня екосистема інституту будується на засадах взаємної поваги й партнерства між учасниками освітнього процесу, а також на засадах розвитку, інклюзивності, безбар'єрності, відкритості, прозорості, у якій враховані потреби й таланти кожної людини. Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і оцінювання результатів навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу](#).

Вивчення навчальної дисципліни «*Методологія та організація психологічних досліджень*» потребує підготовки до семінарських занять, лабораторних занять. Результатом підготовки до занять повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом з теми, якій присвячено відповідне заняття.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання здобувачів вищої освіти. За об'єктивних/поважних причин навчання може відбуватись у змішаному та онлайн-форматі за попереднім погодженням. Пропущені (з поважних причин) заняття мають бути відпрацьовані. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика академічної доброчесності здобувачів і викладачів регламентується [Положенням про академічну доброчесність](#), [Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти](#), [Положенням про самостійну роботу](#).

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійного виконання завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату. Цитування в письмових роботах

допускається тільки із відповідним посиланням на авторський текст. Недопустимі підказки і списування у ході виконання лабораторних робіт, контрольних робіт.

7. Політика та критерії оцінювання

Вивчення курсу завершується складанням диференційного заліку.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки (60%) та контрольні роботи змістових модулів (40%), набраних упродовж навчального семестру.

Кількість КТ – 2, коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1, коефіцієнт КРЗМ – 0,4

№	Вид діяльності	% від заг. оцінки	Термін виконання
1.	КТ №1: усне опитування, тестування	30	Семінар № 4
2.	КТ №2: усне опитування, письмові завдання	30	Лабораторна робота № 2
3.	КРЗМ: тестування, підготовка творчих завдань	40	Лабораторна робота № 8
	Разом:	100	

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень»

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв здобувачем повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві, який

неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

**Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів ВНЗ,
національна та ECTS:**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89			B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74			D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом